

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	10
8.	EKLER.....	48

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması	4
Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması	4
Tablo 3: Taşınmaz Kullanım Bilgileri Karşılaştırma Tablosu	19
Tablo 4: 7405 sayılı Kanun'un İkincil Mevzuat Düzenlemesine İlişkin Hükümleri.....	38

KISALTMALAR

EYS: Eğitim Yönetim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bakanlık Gelirlerinin Tahakkuk, Tahsil ve Takip Süreçlerinde Kontrol Eksiklikleri Bulunması ve İller Arasında Uygulama Birliğinin Sağlanamaması
2. Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Eksiklikler Bulunması
3. Taşınırın Edinilmesi, Kayda Alınması ve Kullanımında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması
4. İl Müdürlüklerinin Tasarrufunda Bulunan Taşınmazlardan Tahsis ve Kiralama Yoluyla Kullandırılanların Amacı Dışında Kullanılması
5. Bakanlık Tarafından İşletilen Yurtlardaki İşletici Seçiminde Değerlendirme Kriterlerinin Bulunmaması ve Küçük İşletmelerin Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Güncel Mevzuat Düzenlemesine İhtiyaç Bulunması
6. Spor Kulüplerinin İl Müdürlükleri ile İmzalamış Olduğu Sulh Sözleşmesi Hükümlerine Uymamaları ve Sözleşmelerde Belirtilen Yaptırımların Uygulanmaması
7. İl Müdürlükleri ile Spor Kulüpleri Arasında Yapılan Stadyum Tahsis Protokollerinde Farklı Uygulamalar Bulunması
8. Bakanlık Mülkiyetindeki Stadyumlarda Düzenlenen Futbol Müsabakalarının Bilet Satış Hâsılatından Alınması Gereken Bakanlık Payının Tahakkuk ve/veya Tahsilinin Gerçekleştirilmemesi
9. Bakanlığa Ait Olup Tahsisi Yapılan Spor Tesislerinin İsimlerinin Bakanlıktan İzin Alınmadan Değiştirilmesi ve İsim Değişikliği ile Elde Edilen Reklam ve/veya Sponsorluk Geliri Üzerinden Bakanlık Payının Ödenmemesi
10. Spor Hizmet ve Faaliyetlerinde Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesine İlişkin Verilecek Ödül Miktar ve Tutarlarında Belirsizlik Olması

11. Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'nun Öngördüğü İkincil Mevzuat Düzenlemelerinin Yapılmaması

12. Eğitim Yönetim Sistemi Kapsamında Çalıştırılan Personelin Sigortalılık İşlemlerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması

13. Revize Projeler Kapsamında Belirlenen Yeni İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatlarının Şartnamedeki Süre İçerisinde Belirlenmemesi

14. Bakım Onarım İşlerinde Uygulama Projesi Olmadığı Halde Anahtar Teslimi Götürü Bedel İhale Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Gençlik ve Spor Bakanlığının teşkilat yapısı, görev ve yetkileri 10 Temmuz 2018 tarihine kadar 03.06.2011 tarih ve 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 10 Temmuz 2018 tarihinden itibaren ise 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir. Söz konusu Kararname ile daha önce Bakanlığa bağlı özel bütçeli kurumlar olan Spor Genel Müdürlüğü ile Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, Bakanlığın merkez teşkilatına dahil edilmiştir.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 184'üncü maddesine göre Bakanlığın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaların tespiti amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak,

b) Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak,

c) Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ç) Gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek,

d) Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak,

e) Spor alanında uygulanacak politikaların tespit edilmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, teşkilatlanma, federasyonların bağımsızlığı, spor tesisleri, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığının korunması, uluslararası organizasyonlarla ilgili çalışmaları koordine etmek, değerlendirmek ve denetlemek,

f) Spor kuruluşlarının kurulmasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları tespit etmek,

g) Gençlik ve spor kulüpleri ile başarılı sporcuları ve çalıştırıcıları desteklemek,

ğ) Yurt yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek, desteklemek ve yurt hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

h) Öğrencilere verilecek öğrenim kredisi, burs ve diğer yardımlara ilişkin hizmetleri yürütmek ve bunlara dair usul ve esasları belirlemek,

ı) Bakanlık hizmetlerini destekleyici arsa ve arazi temin etmek, bina ve tesis yapmak, yaptırmak, satın almak, kiralamak, devretmek, devralmak ve bu hizmetlerle ilgili her türlü mali ve ekonomik girişimde bulunmak,

i) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Bakanlığa ayrıca 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu, 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu, 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun gibi farklı kanunlar ile verilmiş olan çok sayıda görev, yetki ve sorumluluk bulunmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 185'inci maddesinde, Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluştuğu belirtilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı merkezi Ankara'da olan genel bütçeli bir kuruluş olup, merkeze bağlı taşra teşkilatı olan Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri özel bütçelidir.

Bakanlığın hizmet birimleri, taşra teşkilatı ve bağlı kuruluşu itibariyle teşkilatlanmasına ilişkin yapı aşağıda yer almaktadır:

Hizmet Birimleri

- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

- Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
- Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Rehberlik ve Denetim Başkanlığı
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Sosyal İlişkiler ve İletişim Dairesi Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- Özel Kalem Müdürlüğü

Taşra Teşkilatı

- Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri
- Gençlik ve Spor İlçe Müdürlükleri

Bağlı Kuruluşlar

- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında 2023 yılı itibarıyla toplam 82.737 personel bulunmaktadır. Bunun 23.732'si (%28,68'i) memur, 15.547'si (%18,79'u) sözleşmeli personel, 43.458'i (%52,53'ü) ise sürekli işçidir.

1.3. Mali Yapı

Gençlik ve Spor Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2023 yılı bütçesiyle Gençlik ve Spor Bakanlığına başlangıç ödeneği olarak 66.544.532.000,00 TL tahsis edilmiş olup bu tutar genel bütçenin %1,504'üne tekabül etmektedir. Bakanlığın 2023 mali yılı için nihai ödeneği ise 92.871.255.040,90 TL olup bu tutarın 92.716.457.823,02 TL'si harcanmıştır.

Bütçe Giderleri ve Ödenekler tablosuna göre 2023 yılı bütçe giderleri ve ödenek kullanımını aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Ekonomik Kod		2023 Başlangıç Ödeneği (TL)	2023 Revize Ödeneği (TL)	31.12.2023 İtibarıyla Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı
01	Personel Giderleri	632.807.000,00	932.206.787,87	930.937.903,79	% 147,11
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	112.977.000,00	151.222.000,00	146.884.720,56	% 130,01
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	472.785.000,00	1.057.020.968,87	987.592.270,77	% 208,89
05	Cari Transferler	34.671.571.000,00	67.362.288.211,83	67.335.481.336,57	% 194,21
06	Sermaye Giderleri	4.762.310.000,00	10.261.198.072,33	10.211.465.778,33	% 214,42
07	Sermaye Transferi	420.082.000,00	720.082.000,00	720.082.000,00	% 171,41
08	Borç Verme	25.472.000.000,00	12.387.237.000,00	12.384.013.813,00	% 48,62
Genel Toplam		66.544.532.000,00	92.871.255.040,90	92.716.457.823,02	% 139,33

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırması aşağıdaki tablodaki gibidir:

Tablo 2: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Ekonomik Kod		2022	2023
		Yılsonu Gerçekleşme (TL)	Yılsonu Gerçekleşme (TL)
01	Vergi Gelirleri	466.438.708,08	642.013.140,68
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	533.577,09	435.335,45
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	23.097.113.695,07	13.481.966.789,54
05	Diğer Gelirler	71.266.089,07	80.111.893,36
Toplam		23.635.352.069,31	14.204.527.159,03

Faaliyet sonuçları tablosuna göre ise; Bakanlık faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı faaliyet gideri 87.542.745.303,63 TL, faaliyet geliri 21.124.380.043,19 TL, indirim, iade ve iskonto toplamı 124.655.483,81 TL olup dönem olumsuz faaliyet sonucu 66.543.020.744,25 TL olarak gerçekleşmiştir.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun 6'ncı maddesi ile taşra teşkilatının bütçesinin özel bütçe olduğu, geçici 10'uncu maddesinde ise 5018 sayılı Kanun'un dış denetimle ilgili olanlar dışındaki hükümlerinin, gençlik ve spor il ve ilçe müdürlükleri hakkında uygulanmayacağı belirtilmiştir. Buna göre Bakanlığın taşra teşkilatı olarak teşkil edilen gençlik ve spor il/ilçe müdürlüklerinin mali faaliyetleri, Bakanlığın bütçe ve muhasebe sistemi dışında yürütülmekte ve bu nedenle denetim görüşüne esas teşkil eden temel mali tablolar Bakanlığın taşra birimlerinin mali işlemlerini içermemektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Genel yönetim muhasebesine ilişkin ilke ve kurallar, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından kullanılacak çerçeve hesap planı ve düzenlenecek mali raporların hazırlanma ilkeleri, şekil, süre ve türleri, 5018 sayılı Kanun'un 49 ve 80'inci ve geçici 3'üncü maddeleri ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 221'inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Buna göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Bir ekonomik değer; yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Kamu hesapları mali yıl esasına göre tutulur. Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesabında gösterilir. Kamu idaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile taahhüt ve garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde;

“Bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel

kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanması ile mali istatistiklerin hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir.”

hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310’uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311’inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312’nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313’üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316’ncı maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327’nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri, çerçeve hesap planına uygun olarak Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan merkez teşkilatına ait bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığın ve Bakanlık birimlerinin yapısında değişiklikler meydana geldiğinden, organizasyon yapısı içerisindeki görev, yetki ve sorumlulukların belirlenmesine yönelik çalışmalar halen devam etmektedir.

Bu kapsamda Bakanlık birimleri, birim çalışma yönergelerini hazırlayarak yayımlamış ve alt birimlerinin görevlerini bu yönergelerde açıkça belirlemişlerdir. Ancak bazı görev ve yetkilerin aynı anda birden fazla birim için tanımlandığı anlaşılmıştır. Kamu idaresinde, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca

söz konusu Yönetmeliğin yayım tarihinden sonra göreve başlayan tüm personele "Kamu Etik Sözleşmesi" imzalatılarak özlük dosyasında arşivlenmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği ile liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından, Hassas Görev Belirleme Rehberi hazırlanarak Bakanlıktaki tüm birimlere dağıtılmıştır, ancak hassas görevlere ilişkin prosedürler tüm birimlerce hazırlanmamıştır. 2023-2024 Eylem Planı kapsamında Bakanlıktaki tüm birimler tarafından hassas görev tespit ve prosedürleri, süreç tanım formları, iş akış şemalarının revize edilmesine ilişkin çalışma yapılması planlanmıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. Bakanlıktaki bazı birimler tarafından, kurumsal veya iç kontrol riski ayrımı yapılmaksızın riskler belirlenmiş ve Risk Kayıt Formu ile Konsolide Risk Raporu düzenlenmiştir. Söz konusu formları düzenleyen birimlerce risklerin gerçekleşme ihtimali belirlenerek önem düzeyine karar verilmiştir. 2023-2024 Eylem Planı ile risklerin revize edilerek güncellenmesi planlanmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kamu idaresindeki tüm birimlerde iş akış süreçlerinin düzenlenmesine ilişkin çalışmalar mevcut olup henüz tamamlanmamıştır. Bakanlıkta, faaliyetler, mali karar ve işlemler ile kontroller 5018 sayılı Kanun çerçevesinde farklı kişiler tarafından görevler ayrılığı ilkesi doğrultusunda yapılmaktadır. Ön mali kontrol biriminde görevli kişiler, görevler ayrılığı ilkesi gereği malî karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında ve ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunda başkan ve üye olarak yer almamaktadırlar. Ancak İç Denetim Raporlarında birimler arasında görev çatışması olduğuna ilişkin tespitler bulunmaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığı İmza Yetkileri Yönergesi 14.05.2019 tarihinde yürürlüğe girmiş, ancak tüm birimler tarafından iç yönerge hazırlanmamıştır. Bakanlıkta risklerin belirlenmesine ilişkin olarak çalışmalar mevcut olmakla birlikte çalışmalar tamamlanmamıştır. Kamu idaresinde, Risk Kayıt Formları ile Konsolide Risk Raporunu düzenleyen birimler tarafından sorumlu birim veya personel belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Gençlik ve Spor Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığınca, ön mali kontrol sistemi için,

Gençlik ve Spor Bakanlığı Ön Mali Kontrol İşleri Yönergesi 11.02.2019 tarihli Bakan Oluru ile 01.01.2019 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Bilgi ve İletişim Standartları

2023 yılı İdare Faaliyet Raporu zamanında yayımlanmamıştır. 2023 yılında 2023-2024 yılları için Eylem Planı hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, çalışmaların henüz tamamlanmaması nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu idaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup, tahsis edilen kadro sayısı 30 olmasına rağmen fiilen 15 iç denetçi ile faaliyetler yürütülmektedir. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bakanlık Gelirlerinin Tahakkuk, Tahsil ve Takip Süreçlerinde Kontrol Eksiklikleri Bulunması ve İller Arasında Uygulama Birliğinin Sağlanamaması

İl müdürlükleri tarafından Bakanlık adına tahsil edilen özel gelirlerin, tahakkuk, tahsil ve muhasebe kayıtlarına aktarılması süreçlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmediği, tüm bu süreçlerin merkezden kontrolünü sağlayacak bir sistem bulunmaması nedeniyle iller arasında farklı uygulamalar olduğu görülmüştür.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun 14'üncü maddesinde; müsabaka gelirleri, her türlü işletme gelirleri ile kiralar, bağışlar, kayıt-tescil ücretleri ve gayrimenkul satışlarından elde edilen gelirler özel hesabın gelirleri arasında sayılmıştır. Aynı Kanun'un Ek 14'üncü maddesinde, Bakanlığa veya gençlik ve spor il müdürlüklerine ait veya tahsis edilmiş sayılan her türlü taşınmazın satışı, kiraya verilmesi, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, anılan taşınmazlar bünyesinde yer alan salon, büfe, kantin, yemekhane, otopark ve benzeri ticari ünitelerin kiraya verilmesi, işletilmesi veya işlettilmesinden doğan gelirler ile müsabaka, sponsorluk ve reklam gelirlerinin ilgili yıl genel bütçesine özel gelir olarak kaydedileceği belirtilmiştir.

Gençlik ve spor il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan taşınmazlar ve/veya üzerindeki yapı ve tesislerin tahsisi, kiralanması, irtifak hakkı tesisi, satışı ve ecrimisil işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşınmaz İdaresi Yönetmeliği hükümlerinde düzenlenmiş bulunmaktadır.

Mezkûr Yönetmelik'in 12'nci maddesinin son fıkrasında; satış, kira ve irtifak hakkı bedellerinin il müdürlüğünce takip ve tahsil edilerek Bakanlık özel gelir hesabına kaydedileceği ifade edilmiştir.

3289 sayılı Kanun'da sayılan özel gelirler, doğrudan Bakanlığa ait gelirler olup uygulamada bu gelirlerin büyük kısmı il müdürlüklerince Bakanlık adına tahsil edilmekte ve tahsil edilen bu gelirler ilgili yılın genel bütçesine özel gelir olarak kaydedilmektedir. Dolayısıyla özel gelirleri Bakanlık adına tahsil eden il müdürlükleri, bu tahsilatları muhasebe kayıtlarına zamanında ve tam olarak yansıtmakla ve merkez teşkilatının bu konuda vermiş olduğu talimatları yerine getirmekle mükelleftir.

Nitekim Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te; *“İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek”* strateji birimlerinin görevleri arasında

sayılmış, ayrıca “gelirlerin tahakkuku ile gelir ve alacakların takip işlemlerini yürütmek” strateji birimlerinin mali hizmetler fonksiyonunun bir gereği olarak ilgili Yönetmelikte yerini almıştır.

Ancak yapılan incelemelerde; Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından özel gelirlerin tahakkuk ve tahsilinde dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda il müdürlüklerine yazılar gönderildiği, gönderilen yazıların ötesinde özel gelirlerin merkezden takibini ve kontrolünü sağlayacak bir sistem kurulmadığı, bu nedenle özel gelirlerin tahakkuk ve tahsiline ilişkin kontrol süreçlerinin il müdürlükleri düzeyinde kaldığı ve bu durumun uygulamada bir takım hatalı ve/veya farklı sonuçlara sebebiyet verdiği tespit edilmiştir.

Gelirlere ilişkin muhasebe kayıtlarının incelenmesi neticesinde, tahsili il müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen Bakanlık gelirlerine ilişkin olarak aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

a) Gelirlerden Bazılarının Tahakkuk Kaydının Yapılmaması ve Dönemsellik İlkesine Uyulmaması

İlgili mevzuatta Bakanlığın özel gelirleri arasında sayılan ve tahsili il müdürlüklerince gerçekleştirilen gelirlerin tahakkuk kayıtlarının yapılarak mali tablolara yansıtılması gerekirken, uygulamada iller arasında farklılıklar olduğu; bazı illerde gelirlerin tahakkuk kayıtlarının yapıldığı ve tahsilatların yapılan tahakkuk kayıtları çerçevesinde gerçekleştirildiği, bazılarında ise tahakkuk kaydı yapılmadan doğrudan tahsilat yoluna gidildiği görülmüştür.

Ayrıca, dönemsellik ilkesi gereğince; bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili öngörülen alacakların 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı, diğerlerinin ise 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı kullanılmak suretiyle tahakkuk kayıtlarının yapılması gerekmekte iken yapılan incelemelerde;

- İllerin büyük bir çoğunluğunda 220 no.lu Hesabın kullanılmadığı (Ankara, İstanbul, İzmir)
- Tahakkuk kaydı yapılan gelir türlerinin iller arasında farklılık arz ettiği, bazı illerin tahakkuk kaydı yaptığı gelirler için diğer illerde tahakkuku tahsiline bağlı olarak işlem yapıldığı, dolayısıyla hiç tahakkuk kaydı oluşturulmadığı,

tespit edilmiştir.

b) Dava Konusu Alacakların Takipli Alacaklar Hesabında İzlenmemesi

Vadesinde tahsil edilememiş, illerin Hukuk Birimlerine intikal ettirilerek takibe alınan Kurum alacaklarının 121/221 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Tahakkuk ettirilen gelirlerden, mevzuatı gereğince takibe alınan tutarlar ile takibe alınmış gelirlerin tahsil, tecil ve terkinlerinde 121 no.lu Hesabın kullanılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, vadesinde ödenmeyen ve takipli alacak mahiyetine dönüşen alacakların, tahakkuk etmiş ise 120 no.lu Hesapta çıkarılıp 121 no.lu Hesaba aktarılmadığı ya da yukarıda da belirtildiği üzere halihazırda tahakkuk ettirilmemiş olan bu tutarların mali tablolarda 121 no.lu Hesapta takipli alacak olarak raporlanmadığı tespit edilmiştir.

Kurum alacaklarının muhasebe sistemine tam ve doğru şekilde yansıtılmasını teminen tahakkuk kayıtlarının zamanında yapılarak alacakların tahsil edilmesi, diğer taraftan vadesinde tahsil edilemeyip dava ya da icra yoluyla takibe alınan tutarların ise 121 no.lu Hesaba düzenli olarak kaydedilip mali tablolarda raporlanması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında, il müdürlüklerinin 5018 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve bu nedenle Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından takip ve tahsil işlemleri yapılan gelir kayıtlarının bulguda bahsedilen şekilde yapılmasının zorunlu olmadığı ifade edilmiş olsa da, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun Geçici 10'uncu maddesi gereğince il müdürlükleri 5018 sayılı Kanun'un "Dış denetim" başlıklı 68'inci maddesi hükümlerine tabidirler. Buna göre; kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin malî işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespitinin yapılması dış denetimin unsurları arasında yer almaktadır.

Ayrıca, idare tarafından alacakların tahsiline ilişkin muhasebe kayıtlarının düzenli olarak yapılması için İl Müdürlüklerine talimat verildiği ve ilerleyen süreçte konunun özenle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; tahsili il müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen Bakanlık gelirlerinin, tahakkuk, tahsil, takip, muhasebe kayıtlarına yansıtılma ve Bakanlık hesaplarına aktarılmasına ilişkin kontrol süreçlerinin il düzeyinden merkezi düzeye taşınmasını sağlayacak etkin bir kontrol mekanizmasının kurulması ve bu suretle iller arasında uygulama birliğinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Eksiklikler Bulunması

Gençlik ve spor il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan taşınmazların muhasebe kayıtlarına tam olarak yansıtılmadığı, tahsisli kullanılan taşınmazların mali tablolarında raporlanmadığı ve tapudaki tescilli taşınmazların kayıt altına alınmaması nedeniyle muhasebe kayıtları ile tapudaki taşınmaz kayıtlarının örtüşmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri düzenleyen 170'inci maddesinde; maddi duran varlıklar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri ile ilgili maddede belirtilen hükümler çerçevesinde işlem yapılacağı ifade edilmiş,

Edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı, tahsis edilen taşınmazların yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılmasının sağlanacağı, kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olarak ifade edilmiştir. Aynı maddenin altıncı fıkrasında; kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemlerinin; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılacağı belirtilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in dayanağını teşkil eden 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz edinme" başlıklı 45'inci maddesinde; "*Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar Hazine adına, diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar ise tüzel kişilikleri adına tapu sicilinde tescil olunur.*" denilmektedir.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun geçici 15'inci maddesinde; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte Spor Genel Müdürlüğü ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde bulunan taşınmazların, başka bir işleme gerek

kalmaksızın buldukları yerdeki Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri adına re'sen tescil edileceği, ayrıca, tahsisli olup olmadığına bakılmaksızın fiilen bu Genel Müdürlüklerin kullanımında bulunan taşınmazların, başka bir işleme gerek kalmaksızın buldukları yerdeki Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine tahsis edilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşınmaz İdaresi Yönetmeliği'nin "Tapu işlemlerinde yetki" başlıklı 5'inci maddesinde; taşınmazlara ilişkin tapu sicilinde işlem yapmak üzere Bakanlık adına Genel Müdür tarafından verilecek izin çerçevesinde il müdürleri tarafından gerekli tescil işleminin gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde, il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan taşınmazlarla ilgili muhasebe kayıtlarında eksiklikler olduğu, tahsis edilen taşınmazların mali tablolarda raporlanmadığı, muhasebe kayıtları ile tapudaki taşınmaz kayıtlarının örtüşmediği ve imar sorunları nedeniyle tapuya tescil işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, taşınmaz kayıtlarına ilişkin işlemlerin düzenli olarak yapılması için Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine talimat verildiği, il müdürlüklerinin mülkiyetinde, kullanımında veya tasarrufunda bulunan taşınmazların kayıt altına alınmasını sağlayan bilişim sisteminin kullanıcılarına gerekli eğitimlerin verildiği ve ilerleyen süreçte konunun özenle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmaz yönetimine ilişkin mali disiplinin sağlanması için il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda bulunan taşınmazlar ile tahsisli kullanılan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarındaki eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınırların Edinilmesi, Kayda Alınması ve Kullanımında Mevzuat Hükümlerine Uyulmaması

İl müdürlükleri tarafından satın alınan taşınırların; giriş ve çıkış kayıtlarının tam ve doğru olarak yapılmadığı, fiili durumu ile kayıtlar arasında uyumsuzluklar bulunduğu görülmüştür.

Kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, merkez ve taşrada taşınır yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesi ve kamu idareleri arasında taşınırların bedelsiz devri ile tahsisine ilişkin esas ve usuller Taşınır Mal Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesine göre harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden,

kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur.

Harcama yetkilileri bu sorumluluklarını taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getirmektedir. Buna göre, harcama yetkilileri, taşınırlara ilişkin işlem ve kayıtların usule uygun olarak yapılıp yapılmadığını kontrol etmeye veya ettirmeye; kasıt, kusur veya ihmâl sonucu kırılan, bozulan veya kaybolan taşınırların ilgililerden tazmini için gerekli işlemleri yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Yönetmelik'in 12'nci maddesine göre, bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esas olup her bir kaydın belgeye dayanması ve taşınır kayıtlarının harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 13'üncü maddesinde taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında vb. durumlarda çıkış kaydedileceği ve bu giriş ve çıkış kayıtlarının taşınır işlem fişine dayanılarak yapılacağı ifade edilmiştir. Yönetmelik'in 30'uncu maddesinde ise kullanılmış tüketim malzemelerine ilişkin çıkış kaydının genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere yapılması gerektiği belirtilmiştir.

İl müdürlüklerinin taşınır işlemlerinin incelenmesi neticesinde;

Kayıt altına alınmayan spor malzemelerinin bulunduğu ve bu durumun ilgili taşınırların takip ve muhafazası açısından risk teşkil ettiği,

Taşınır ambarları arası devir işlemlerinin yapılmadığı ve fiili durum ile kayıtlar arasında tutarsızlıklar bulunduğu,

İl müdürlükleri tarafından alımı gerçekleştirilen ve yurtların kullanımına verilen baza, yatak gibi eşyaların fiilen yurtlarda kullanılmasına rağmen hâlâ il müdürlüklerinin ambarında gözüktüğü ve il müdürlükleri ve yurtlar arasında karşılıklı devir kayıtlarının yapılmadığı,

Spor tesislerinin ayrı bir taşınır ambarı olarak tanımlanmaması ve spor tesislerinde taşınır yetkililerinin olmaması nedeniyle il müdürlükleri tarafından spor tesislerine verilen spor malzemelerinin hâlen il müdürlüğü ambarında gözüktüğü, ilgili spor tesislerinden faydalanan spor kulüplerinin kendilerine ait taşınır niteliğindeki spor malzemelerini spor tesislerine getirmeleri nedeni ile hangi taşınırın Gençlik ve Spor Bakanlığına veya ilgili spor kulübüne ait olduğunun bilinemediği,

tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, il müdürlüklerinin 5018 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve bu nedenle taşınır kayıtlarının bulguda bahsedilen şekilde yapılmasının zorunlu olmadığı ifade edilmiş olsa da, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun Geçici 10'uncu maddesi gereğince il müdürlükleri 5018 sayılı Kanun'un "Dış denetim" başlıklı 68'inci maddesi hükümlerine tabidirler. Buna göre; kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin malî işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespitinin yapılması dış denetimin unsurları arasında yer almaktadır. Bu sebeple taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, merkez ve taşrada taşınır yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesi ve kamu idareleri arasında taşınırların bedelsiz devri ile tahsisine ilişkin esas ve usullerin belirlenebilmesi için Gençlik ve Spor Bakanlığınca müstakil bir yönetmelik çıkarılması önem arz etmektedir. Mevzuat çalışmaları tamamlanıncaya kadar dış denetimin idarenin taşınır mallarını kapsayacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla Taşınır Mal Yönetmeliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Ayrıca idare tarafından taşınır kayıtlarına ilişkin işlemlerin düzenli olarak yapılması için Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine talimat verildiği ve ilerleyen süreçte konunun özenle takip edileceği ifade edilmiştir.

Buna göre, ambarlar arası devir işlemlerinin geciktirilmeksizin yapılması ve spor tesislerindeki taşınırların takibinin sağlanabilmesi için taşınır kayıtlarının fiili durumu yansıtacak şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: İl Müdürlüklerinin Tasarrufunda Bulunan Taşınmazlardan Tahsis ve Kiralama Yoluyla Kullandırılanların Amacı Dışında Kullanılması

İl müdürlüklerinin mülkiyetinde ve kullanımında bulunan taşınmazlardan tahsis ve kiralama yoluyla kullandırılan taşınmazların yönetmelik, protokol ve sözleşme hükümlerine aykırı olarak kullanıldığı görülmüştür.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun Ek 11'inci maddesinde; "*Gençlik ve Spor Bakanlığı veya il müdürlüklerinin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan spor tesisleri veya taşınmazların kullanım veya intifa hakkı; spor federasyonlarına, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren gençlik ve spor kulüplerine, yerel yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına protokol ile bedelsiz devredilebilir.*

Birinci fıkra kapsamında bedelsiz devredilen ya da bedeli karşılığında kiralanın spor tesisleri veya taşınmazlar, kullanım veya intifa hakkı sahibi ile kiracı tarafından, hasılatın ya da kira bedelinden Bakanlığa pay verilmesi suretiyle kiralanabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşınmaz İdaresi Yönetmeliği'nin “Bedelsiz tahsis ve kullanma hakkı devri” başlıklı 78'inci maddesinde; taşınmazların bedelsiz olarak tahsisi ile kullanım hakkı devrinin kimlere yapılabileceğine dair düzenlemelere yer verilmiş, tahsise veya devre ilişkin protokolde tüm ayrıntılara yer verilmesi gerektiği, protokol ve sözleşmede yer alan hükümlerin takip ve denetiminin il müdürlüğünce yapılacağı, ayrıca tahsis ve kullanım hakkı devirlerinde, taşınmazın gençlik, spor, yurt hizmet ve faaliyetlerinde kullanılmasının şart olduğu ve bedelsiz tahsis edilen veya kullanım hakkı devredilen taşınmazların, üçüncü şahıslara hiçbir surette devredilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in “Bedelsiz tahsis veya kullanma hakkının sona ermesi veya iptali” başlıklı 81'inci maddesinde; idare tarafından yapılan denetimlerde taşınmazın amacı dışında kullanımının tespiti halinde, tahsis veya kullanım hakkı devri işleminin Bakanlıkça iptal edileceği ve taşınmazın üzerindeki tüm yapı ve tesislerle birlikte sağlam ve işler durumda, eksiksiz, bakım- onarımı yapılmış şekilde ve borçsuz olarak idareden hiçbir hak ve talepte bulunulmadan teslim edilmesi gerektiği,

“Kiraya verme işlemleri” başlıklı 72'inci maddesinde; il müdürlüğünün tasarrufunda bulunan taşınmazlar ve/veya üzerindeki tesislerin, spor federasyonlarına, en az üçü olimpik olmak üzere toplam altı spor dalında faaliyet gösteren gençlik ve spor kulüplerine, yerel yönetimlere, kamu kurum ve kuruluşlarına, sporcu yetiştirme, sporda altyapının desteklenmesi ve spor müsabakalarında kullanılmak amacıyla spor anonim şirketlerine, üst kuruluşlara, spor federasyonlarına veya üst kuruluşlara kiraya verilebileceği,

“Kira sözleşmesinin sone ermesi ve feshi” başlıklı 76'ncı maddesinin ikinci fıkrasında ise; Bakanlık veya il müdürlüğü tarafından yapılacak denetimlerde veya sair durumlarda kiracının sözleşmede yer alan yükümlülükleri ile taahhütlerine aykırı davranışlarının tespiti halinde, idarece verilen süre içerisinde aykırılığın giderilmemesi durumunda sözleşmenin idarece tek taraflı feshedileceği, belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde tahsis edilen, kullanım hakkı devredilen ve kiraya verilen taşınmazların yönetmelik, protokol ve sözleşme hükümlerine aykırı kullanıldığı tespit

edilmiştir. Aşağıdaki tabloda örnekleri verilen taşınmazların, protokol ve sözleşmelerinde yer alan hükümler ile mevcut kullanım şekillerinin karşılaştırması yapılmıştır.

Tablo 3: Taşınmaz Kullanım Bilgileri Karşılaştırma Tablosu

Taşınmaz Bilgisi (Ada/Parsel/m2)	Bulunduğu yer	Tahsis edilen ya da kiracı	Protokol ya da sözleşme hükümleri	Mevcut Kullanım Durumu
160/4/350 m2	Kadıköy/İstanbul	... Spor Kulübü	Madde 10/b; kiracı kiralanan yerde alkollü içki, tütün veya tütün ürünleri bulunduramaz, kumar oynatamaz, içki, tütün ve tütün ürünleri satışı ve kullanımı yaptıramaz. Bu gibi şeylerin bulundurulduğu, satıldığı ve kullanıldığı tespit edildiğinde sözleşme kira bedeli iade edilmeden tek taraflı feshedilir.	Alkollü restoran
384/7/5000m2	Sarıyer/İstanbul	... Spor Kulübü Derneği	73 at kapasiteli ahır ve sosyal tesis binası, 5000 m2'lik binicilik tesisi. Sportif amaçlı kullanılacak olup ticari amaçla kullanılamaz. Tesiste tütün ve tütün ürünleri ile alkol kullanımı olmayacak, kullanım tespit edilmesi halinde İl müdürlüğü protokolü feshedebilecektir.	Tahsis edilen alan içerisinde binicilik faaliyeti olmadığı, tahsis edilen bina içerisinde belli zamanlarda parti, gece eğlencesi, düğün ve benzeri müzikli organizasyonların yapıldığı tespit edilmiştir. Herhangi bir spor faaliyeti bulunmamaktadır.
384/7/39.635 m2'lik alanda vaziyet planında ayrılan kısım	Sarıyer/İstanbul	... Spor Kulübü Derneği	Hiçbir suretle intifa hakkını almış olduğu taşınmazı ve tesisleri üçüncü şahıslara devredemez, rehin ve ipotek veremez.	Tahsis edilen alan içerisinde kulüp tarafından 1 adet özel işletmeye verilen ruhsatsız fitness salonunun olduğu tespit edilmiştir.
391/27/8200 m2	Sarıyer/İstanbul	... Vakfi Gençlik Spor Kulübü	Kulübe tahsis edilen taşınmaz üzerine Kulüpçe; muhtelif tesisler yapılacak ve kulüp bu hakkını bizzat kullanacaktır. Yapılan Ek protokolde; ilk Protokolde sayılan tesislerin yapıldığı belirtilmiş, Kulübün intifa hakkını almış olduğu taşınmazı ve tesisleri hiçbir suretle üçüncü şahıslara devredemeyeceği, ancak üzerinde yapılacak tesislere üst kullanım hakkı tesis edebileceği ve bu	... isimli kapalı yüzme havuzu Sarıyer Belediyesine, Belediye ise başka bir özel işletmeye ücret karşılığında tahsis etmiştir. Aynı arazi içerisinde giriş yolu üzerinde bulunan bölüm, ... isimli restorana ücret karşılığında işletmeye verilmiştir. Ayrıca, kulüp içerisindeki binanın bir bölümü düğün ve organizasyonlarda kiraya verilmektedir.

			hakkını işbu intifa hakkı süresi ile sınırlı olmak kaydıyla üçüncü şahıslara devredebileceği ifade edilmiştir.	
-/859/10.280 m2	Erdemli/Mersin	... Spor Vakfı	Kamp Eğitim Tesisi olarak kullanılmak üzere tahsis edilmiştir.	Hazineden Spor Genel Müdürlüğüne tahsis edilmiş ve hazine taşınmazı mevzuata aykırı olarak Vakfa tahsis edilmiştir. Vakıf ise protokole aykırı olarak en son butik otel işletmeciliği yapılmak üzere üçüncü şahıslara kiralamıştır. Otel işletmesi tarafından taşınmaz bitişiğindeki sit alanında bungalow evler yapılarak kullanım amacının tamamen dışına çıkmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ile protokol ve sözleşme şartları birlikte değerlendirildiğinde, taşınmazların kullanım amaçları açıktır ve tahsis edilen taşınmazların gençlik, spor ve yurt hizmetleri dışında kullanılmaması gerekmektedir. Kiralanan taşınmazlar ise sözleşme hükümlerine uygun olarak kullanılmalı, belirtilen amaçlar dışında kullanım olması halinde fesih işlemleri tamamlanarak taşınmazların ve tesislerin eksiksiz bir şekilde geri alınması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında, tahsis ve kiralama yoluyla kullanılan taşınmazlardan amacı dışında kullanılanların fesih işlemlerinin ivedilikle yapılacağı, ayrıca, bulguda yer alan taşınmazlardan bir kısmı için hukuki süreçlerin önceden başlatılmış olduğu belirtilmiştir.

Bu itibarla, gençlik ve spor il müdürlüklerinin tasarrufunda bulunan taşınmazlardan; tahsis edilenlerin gençlik, spor ve yurt hizmetlerinde kullanımı, kiraya verilenlerin ise protokol ve sözleşme hükümlerine uygun olarak kullanımını sağlamak üzere il müdürlüklerince gerekli takip ve kontrollerin yapılması, aksi durumların varlığı halinde tahsis ve kiralama işlemine son verilerek taşınmazların iadesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Bakanlık Tarafından İşletilen Yurtlardaki İşletici Seçiminde Değerlendirme Kriterlerinin Bulunmaması ve Küçük İşletmelerin Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Güncel Mevzuat Düzenlemesine İhtiyaç Bulunması

Bakanlığa bağlı yurtlardaki kafeterya, lokanta, kantin, berber, bayan kuaförü vb. alanların işletilmesine yönelik işletici seçimlerine ilişkin ilgili mevzuatında değerlendirme kriterlerine yer verilmediği ve halihazırda uygulanmakta olan Usul ve Esaslar'ın mevzuatsal alt yapısının yetersiz olduğu görülmüştür.

351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu'nun 36'ncı maddesinde; yurtların bünyesindeki kantin ve yemekhanelerin işlettirilmesinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmadığı, bu hususta uygulanacak usul ve esasları belirlemeye Gençlik ve Spor Bakanlığının yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Bu doğrultuda 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun Uygulanmasına ait Yönetmelik ile Yurt İdare ve İşletme Yönetmeliği'ne dayanılarak Yönetim Kurulunun 16.08.2017 tarih ve 915 no.lu Kararı ile yeniden düzenlenen Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü Küçük İşletmelere İlişkin Usul ve Esaslar, Kurum tarafından işletilen yurtlardaki işletici seçimi ile küçük işletmelerin idare, işletme ve denetlenmesine dair hususları kapsayan alt düzenleme olarak kabul edilmiştir.

Söz konusu Usul ve Esaslar kurum web sitesinde yayımlanmamış olup, idare tarafından işletici adayı olmak için başvuran kişi ve firmalara başvuru esnasında dosya ekinde sunulmaktadır.

Usul ve Esaslar'ın 7'nci ve 8'inci maddelerinde; işletici adayı olarak müracaat edenlerde aranacak genel ve özel şartlar bentler halinde sayılmış, 10'uncu maddesinde; işletici seçimine ait işlemlerin bir ihale niteliği taşımadığı, Genel Müdürlüğün işletici seçimini yapıp yapmamakta serbest olduğu ifade edilmiş, ancak Usul ve Esaslar'ın geri kalanında başvuru kriterlerini karşılayan işletici adayları arasındaki seçimin hangi değerlendirme kriterleri doğrultusunda yapılacağına dair herhangi bir belirlemeye gidilmemiştir.

Genel Müdürlük tarafından yapılan uygulamada ise işletici seçiminde adayların durumlarının aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurularak değerlendirildiği anlaşılmıştır.

- *Ticari Sicil:* Adayın talepte bulunduğu işletme dalında Ticaret Odası veya ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğu sürenin her 6 aylık dilimi için +5 puan verilmektedir. 2 yıldan

fazla olan süreler değerlendirilmemektedir.

- *Vergi Tespiti:* İşletici adayının bir önceki yıl itibari ile hangi işyeri için ödediğine bakılmaksızın ödemiş olduğu her brüt asgari ücret tutarı kadar vergi için +2 puan verilmektedir. 10 kat brüt asgari ücret tutarından fazla vergiler değerlendirmeye alınmamaktadır.
- *Tahsil Durumu:* Lise ve dengi okul mezununa +1 puan, fakülte ve yüksekokul mezununa +3 puan verilmektedir. İşletici adayı tüzel kişilikse, tüzel kişiliği temsile haiz olan ve buna ilişkin imza sirküleri ibraz edenlerin tahsil durumları puanlanmaktadır.
- *Kesin Teminat:* İşletici adayı kesin teminatı nakit olarak yatırmayı taahhüt etmiş ise +10 puan verilmektedir.
- *Belgeli Aşçı:* Lokanta-kantin işletmelerinde Millî Eğitim Bakanlığı veya Kültür ve Turizm Bakanlığı onaylı ustalık belgesine haiz aşçılarla, üniversitelerin fakülte veya yüksekokullarının aşçılık bölümünden mezun aşçı çalıştırmayı taahhüt edenlere +7 puan verilmektedir.
- *Genel Müdürün Takdir Hakkı:* Genel Müdür müracaat eden işletici adaylarından uygun gördüklerine +10 puana kadar takdir hakkı kullanabilecektir.

Bununla beraber, işletici adayı olan kişi ve/veya firmalara yukarıda yer alan değerlendirmeye esas kriterler ve puanlama usulü konusunda İdare tarafından herhangi bir bilgi verilmemekte olup adaylara sadece yapılan değerlendirmeye göre işletici olup olmadıkları hususu bildirilmektedir.

İdare tarafından işletici seçimine ilişkin olarak gönderilen puantaj cetveli incelendiğinde; 2023 yılında toplam 140 adet işletici seçimi yapıldığı, bu seçimlerin yukarıda belirtilen kriterler esas alınarak yapılan puanlama suretiyle gerçekleştirildiği, işletici adayı olarak başvuran kişi ve/veya firmaların büyük bir kısmının aynı puanlara sahip olduğu, hatta puan olarak diğer adaylardan daha düşük değerlendirme puanına sahip kişilerin Genel Müdürün takdir hakkı puanı kullanılarak işletici olarak seçildiği anlaşılmış, dolayısıyla işleticilerin seçiminde Genel Müdürün takdir hakkı puanının ana belirleyici olduğu görülmüştür.

Diğer yandan Usul ve Esaslar'ın dayanağını teşkil eden üst düzenlemeler olan; 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun Uygulanmasına Ait Yönetmelik ile Yurt İdare ve İşletme Yönetmeliğini mülga eden Gençlik ve Spor Bakanlığı Yurt Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Küçük işletmeler" başlıklı 43'üncü maddesi yürürlükten kaldırılmış

bulunmaktadır. Bu durum, halihazırda uygulanmakta olan Usul ve Esaslar'ı yasal alt yapıdan yoksun hale getirmiştir.

Yukarıda yer alan tespitler ve mevzuat hükümleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde; Usul ve Esaslar'da işletici seçimine ilişkin değerlendirme kriterlerine yer verilmediği, işletici adaylarının hangi kriterlere göre değerlendirildiklerine dair bilgiden yoksun buldukları, bu durumun aynı zamanda seçim sonuçlarına itiraz müessesesinin işletilmesinin önünde bir engel teşkil ettiği, ayrıca kurum web sitesinde yayımlanmayıp işletici adaylarına dosya ekinde sunulan Küçük İşletmelere İlişkin Usul ve Esaslar'ın dayanağını teşkil eden mevzuat hükümlerinin yürürlükten kaldırılmış olması nedeniyle mevcut uygulanan Usul ve Esaslar'ın yasal alt yapıdan yoksun kaldığı anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta, bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup ilerleyen süreçte işletici seçimine yönelik değerlendirme kriterlerinin internet ortamında şeffaf bir şekilde yayımlanacağı, ayrıca Gençlik ve Spor Bakanlığı Yurtlarında Bulunan Yemekhane, Kantin ve Diğer İşletmeler Yönetmeliği çalışmalarının tamamlanmak üzere olduğu ifade edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle; yurtdaki küçük işletmelerin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen hukuki alt yapısı sağlam yeni bir düzenlemenin, işletici seçimlerine ilişkin değerlendirme kriterlerini de içerisinde barındıracak şekilde hayata geçirilmesinin, uygulamada oluşabilecek tereddütlerin giderilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Spor Kulüplerinin İl Müdürlükleri ile İmzalamış Olduğu Sulh Sözleşmesi Hükümlerine Uymamaları ve Sözleşmelerde Belirtilen Yaptırımların Uygulanmaması

Bakanlığın bazı spor kulüplerinden olan alacaklarının tahsilini kolaylaştırmak amacıyla kulüpler ile sulh sözleşmeleri imzalandığı ancak bu kulüplerden bazılarının sulh sözleşmeleri ile yapılandırılan alacaklarını süresinde ödemediği halde idarenin bunlar için sözleşmelerde yer alan yaptırım hükümlerini uygulamadığı görülmüştür.

İl müdürlüklerinin spor kulüplerinden olan alacakları çoğunlukla saha tahsislerinden kaynaklanmakta olup tesislerin kullanım esasları, ödeme tutarları ve ödeme şartları spor kulüpleri ile il müdürlükleri arasında sezonluk veya uzun süreli olacak şekilde imzalanan tahsis protokol ve/veya sözleşmeleriyle belirlenmekte ve bu kapsamdaki alacaklar; saha tahsis ücreti, yayın yeri tahsis bedeli, saha tahsis bedeli ve yayın tahsis bedelinden alınan %5 Bakanlık payı,

müsabakalarda bilet satışlarından elde edilen hasılatın %7'si, ortak sabit giderler (elektrik, su, doğalgaz vb.) ve çim saha bakım bedeli gibi çeşitli kalemlerden oluşmaktadır.

Ancak il müdürlükleri söz konusu alacakların tahsilatında çoğunlukla sorun yaşamakta ve ödenmeyen borçlar, kulüpler açısından asıl borç ve faizlerle birlikte yönetilemeyecek tutarlara ulaştığında genellikle 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdarelerinde ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesi uyarınca taksitlendirilerek sulhen çözüme kavuşturulma yoluna gidilmektedir.

İl müdürlükleri nezdinde bu kapsamda yapılan incelemelerde;

Adana İl Müdürlüğü ile ... Spor Kulübü arasında yapılan sulh sözleşmesi hükümlerine göre, ilk iki taksit ile vekalet ücretinin süresi içinde ödenmemesi veya bir takvim yılında iki taksitin ödenmemesi veya geç ödenmesi durumunda 15 günlük süreli ihtara rağmen ödeme gerçekleşmemesi durumunda tüm taksitlerin muaccel hale gelmesi gerekirken ilgili spor kulübü tarafından taksitlerin hem süresinde ödenmediği hem de eksik ödendiği, buna rağmen İdare tarafından ihtarname gönderilmediği ve icra takibi yoluna gidilmediği,

Aynı şekilde Ankara İl Müdürlüğü ile İstanbul İl Müdürlüğü ve ilgili kulüpler arasında imzalanan sulh sözleşmelerinde de ödemeye ilişkin hükümlere uyulmadığı halde İdarece icra işlemlerinin gerçekleştirilmediği,

Bunun yanında, Adana İl Müdürlüğü ile ilgili spor kulübü arasında imzalanan sulh sözleşmesi hükümlerine spor kulübünün uymadığı, kulüp tarafından sadece ilk iki taksitin ödendiği bu sebeple ilamlı icra yoluna gidildiği anlaşılmış, ancak sözleşmede belirtilen hükümlere uyulmaması nedeniyle idare alacaklarının muaccel hale gelmesi durumunda kulüp aleyhine bakiye alacağın %20'si oranında cezai şart alınması gerektiği halde muhasebe birimince sadece bakiye alacak ve gecikme zammı hesaplandığı ancak cezai şarta ilişkin herhangi bir alacak kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tüm bu tespitlerden yola çıkılarak il müdürlükleri ile spor kulüpleri arasında sulh sözleşmeleri imzalanması suretiyle borcun yapılandırılmasının genel bir uygulama halini almış olduğu kanaatine varılmıştır. Nitekim Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünden temin edilen verilere göre; 659 sayılı KHK kapsamında 2021-2022 ve 2023 yıllarında spor kulübü veya spor anonim şirketleri ile toplam 114.732.202,32 TL ve 1.449.957,60 USD tutarında borç tutarı için

17 ayrı sulh sözleşmesi imzalanmış olup söz konusu veriler de uygulamanın yaygınlığını ortaya koymaktadır.

Sulh sözleşmeleri, müessese itibarıyla, eski borçtan kaynaklı yasal süreçleri, faiz işletilmesini ve icra takibini bertaraf ederek sözleşme hükümlerine uygun yeni bir süreç başlatmakta ve bu yeni süreçle birlikte mevcut borçların yapılandırılıp uzun vadelere yayılması ve tahsil edilebilir hale gelmesi, bu suretle kulüplerle olan uyuşmazlıkların çözülmesi amaçlanmaktadır. Ancak uygulamada sulh sözleşmelerinin bu amaçlara hizmet edemediği, sadece borç ve alacak ilişkisini uzattığı, sulh sözleşmeleri ile başlatılan yeni süreçte kulüplerin borçlarını ödeme eğilimlerinde olumlu anlamda bir değişiklik olmadığı, sulh sözleşmesinde yer alan borçların tahsilatının da yapılamadığı ve tüm bunların yeni tahsilat problemlerine ve uyuşmazlıklara yol açtığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta, sulh sözleşmelerinde borçluların genellikle sözleşme hükümlerine riayet ettikleri, gecikme olması halinde geç ödenen taksitlere ilişkin gecikme zamlarını ödedikleri ve böylelikle sulh sözleşmelerinin amacına hizmet ettiği ifade edilmiş olsa da Adana İl Müdürlüğünün sulh sözleşmesinden doğan alacaklarının tahsilinin sağlanamadığı ve ilamlı icra takibinin başlatılmış olduğu hususu cevapta ayrıca ifade edilmiştir. Diğer taraftan bulguda eleştiri konusu edilen esas husus, il müdürlükleri ile spor kulüpleri arasında sulh sözleşmesi imzalanması suretiyle borcun yapılandırılmasının genel bir uygulama halini almış olmasıdır. Dolayısıyla il müdürlüklerinin kulüplerden olan alacaklarının zamanında tahsilinin sağlanması, borç alacak ilişkisinin uzamaması ve kamu kaynağından mahrum kalınan sürenin en aza indirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Sonuç olarak; sulh sözleşmelerinin, ödenmemiş borçların tahsilini sağlama noktasında izlenecek yasal bir yol olduğu kabul edilmekle birlikte, kulüplerle imzalanacak sulh sözleşmelerinde kulüplerin sözleşme hükümlerine uymalarını sağlayacak, sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirip borç ödeme eğilimlerini artıracak düzenlemelere yer verilmesi ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde sözleşmelerde belirtilen yaptırımların uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: İl Müdürlükleri ile Spor Kulüpleri Arasında Yapılan Stadyum Tahsis Protokollerinde Farklı Uygulamalar Bulunması

Gençlik ve Spor Bakanlığının mülkiyetinde bulunan gençlik ve spor saha ve tesislerinin tahsis ve işletilmesine ilişkin işlemler, Spor Genel Müdürlüğü İşletme Yönetmeliği ile

düzenlenmiştir. Bu Yönetmelik uyarınca il müdürlükleri ile spor kulüpleri arasında stadyumların tahsis edilmesine ilişkin yapılan protokollerde; ortak giderler, çim bakımı ve hasarların karşılanması gibi konularda farklı uygulamalar bulunduğu tespit edilmiştir.

a) Ortak Giderlerin Karşılması

İl müdürlüklerinde yapılan incelemeler neticesinde; bazı il müdürlükleri tarafından maç başına elektrik, su, doğalgaz gibi ortak giderlerin hesaplanarak tahsis yapılan kulüpten talep edildiği, bazılarında ise söz konusu giderlerin il müdürlüklerince karşılandığı görülmüştür.

Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü tarafından stadyumların profesyonel lig kulüplerince kiralanmasına ilişkin il müdürlüklerine gönderilen Uyulacak Esaslar'ın 6'ncı maddesinde; stadyum, stat ve sahalara süzme elektrik ve su sayaçlarının taktırılacağı ifade edilmiş, aynı maddede; Spor Genel Müdürlüğü İşletme Yönetmeliği'nin "Bakım onarım, işletme sorumluları" başlıklı 7'nci maddesine atıfta bulunularak ilgili madde hükümlerinin yerine getirilmesi hususunda gerekli tedbirlerin alınacağı, yine ilgili maddenin (h) bendi gereği tesisin gelir ve giderlerinin bir işletme defterine kaydedileceği, stadyumlar için yapılacak harcamalarla ilgili faturaların denetim için muhafaza edileceği belirtilmiştir.

Uyulacak Esaslar'ın atıfta bulunduğu Spor Genel Müdürlüğü İşletme Yönetmeliği'nin 7'nci maddesi hükmü aşağıdaki gibidir:

"Tesislerin bakımı, küçük onarımı ve işletilmesi il ve ilçe teşkilatı tarafından yapılır.

İl ve ilçe müdürlüklerince yönetilen tesislerde yeteri kadar personel görevlendirilir.

Tesislerde görev yapacak tesis sorumlusunun görevleri şunlardır:

- a) Tesisin bakımlı ve hizmete hazır olmasını sağlamak.*
- b) Tesisin bakım, onarım ve korunması için önlemler almak.*
- c) Tesisin günlük kontrollerini yaparak eksikliklerini gidermek.*
- d) Tesisin tesisatlarının tam olarak çalışmasını sağlamak.*
- e) Tesiste bulunan demirbaşları temiz, bakımlı ve kullanılabilir halde bulundurmak.*
- f) Tesisin "Tesis Bilgi Dosyası"nı tutmak.*
- g) Tesiste yapılacak spor faaliyetlerinin takvimini tutmak.*
- h) Tesisin gelir ve giderlerini bir işletme defterine kaydetmek.*
- i) Tesiste yapılacak çalışma ve antrenman isteklerine eşit olarak cevap vermek.*
- j) Altı ayda bir üst makama tesis hakkında rapor vermek."*

Gerek Uyulacak Esaslar gerekse Uyulacak Esaslar'ın atıfta bulunduğu İşletme

Yönetmeliğinin yukarıda yer verilen hükümlerinden, ortak giderlerin kim tarafından karşılanacağı anlaşılamamaktadır.

Nitekim yapılan incelemelerde aşağıda örneklerine yer verildiği üzere il müdürlüklerinde bu anlamda farklı uygulamalar olduğu tespit edilmiştir:

Örneğin Adana İl Müdürlüğü ile ... Spor Kulübü arasında Yeni Adana Stadyumu için yapılan Tahsis Protokolünün 9'uncu maddesinde; stadyumdaki elektrik, su ve doğalgaz giderleri için müsabaka günü sayaç endekslerinin tutanak altına alınarak, müsabaka sonrası sayaçlardan endeksler hesaplanarak yapılan sarfiyatın Kulüp tarafından 3 iş günü içinde İl Müdürlüğü hesabına yatırılacağı kararlaştırılmıştır.

Yine Adana İl Müdürlüğüne stadyum tahsisi yapılan diğer bir kulüp olan ... Spor Kulübünden de 13 maç için yaklaşık 1.500.000,00 TL ortak gider hesaplanmış ve ilgili kulüp adına alacak kaydı oluşturulmuştur.

Diğer taraftan, 2022-2023 sezonu için Ankara İl Müdürlüğü ile ... Spor Kulübü arasında Eryaman Stadyumunun tahsisi için yapılan sözleşmenin 7'nci maddesinde; stadyumda kullanılan ve faturalandırılan elektrik, su ve doğalgaz bedellerinin il müdürlüğü tarafından ödeneceği belirtilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine ilave olarak, Spor Genel Müdürlüğü İşletme Yönetmeliği'nin "Tahsis ücretlerinin tespitinde göz önüne alınacak kriterler" başlıklı 17'nci maddesinin (a) bendinin ikinci fıkrasında, ücret tespit edilirken tesiste kullanılan yakıt, elektrik ve su miktarının dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri çerçevesinde ortak giderlerin kim tarafından karşılanacağı değerlendirildiğinde; ortak giderlerin saha tahsis ücretine dahil olduğunu varsaymak hatalı olacaktır. Zira yapılan incelemelerde, ortak giderlerin saha tahsis ücretinin katlarca üzerinde olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüne, Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine stadyumların sezonluk kira sözleşmelerindeki ortak giderlerin saha tahsis ücretine dahil olmadığı ve bu bedelin kulüpler tarafından karşılanması gerektiğine ilişkin yazı yazılarak konu ile ilgili gerekli bilgilendirmenin yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ortak giderlerin saha tahsis ücretine dahil olmadığı ve tahsis yapılan

Kulüpler tarafından karşılanması gerektiği değerlendirilmektedir.

b) Kiraya Verilen Stadyumlara İlişkin Çim Bakım Hizmetlerine Yönelik Ödemelerin İl Müdürlüğü Bütçesinden Ödenmesi ve Sonradan Bu Tutarların Kulüplerden Tahsil Edilememesi

Bakanlık mülkiyetinde olup spor kulüplerine kiraya verilen bazı stadyumlarda kulüp tarafından üstlenilmesi gereken çim bakım hizmetlerine yönelik ödemelerin il müdürlüğü bütçesinden ödendiği ve sonradan söz konusu tutarların spor kulüplerinden tahsil edilemediği görülmüştür.

Adana Stadyumunun tahsisine ilişkin Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile ilgili spor kulüpleri arasında imzalanmış olan Spor Tesisleri Tahsis Protokolleri'nin 5'inci maddesinde;

“Sezonluk tahsislerde yapısal olmayan bakım onarım (saha zemini, çim bakımı gibi) kulübe aittir. Stadyumun birden fazla kulübe sezonluk tahsis edilmesi halinde yapısal olmayan bakım ve onarımlar sezonluk olarak kiralanmış olan tüm kulüplerin müştereken ve müteselsilen sorumluluğundadır. Kulüp/kulüpler tarafından bakım onarım sorumlulukları yerine getirilmez ise, bakım onarımlar İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilecek ve bedelleri ilgili Kulüplere rücu edilecektir.” denilmektedir.

Bununla birlikte Yatırım İşletmeler Genel Müdürlüğüne stadyum, stat ve sahaların profesyonel lig kulüplerince kiralanması halinde alınacak kira bedelleri ile bu kiralama ile ilgili usul ve esasları belirleyen Uyulacak Esaslar'ın 7, 8 ve 9'uncu maddelerinde; Protokol'de yer alan hükümlere benzer şekilde düzenlemeye gidilerek sezonluk tahsislerde yapısal olmayan bakım onarımın (saha zemini, çim bakımı gibi) kulübe ait olduğu, stadyumun birden fazla kulübe sezonluk tahsis edilmesi halinde yapısal olmayan bakım ve onarımlardan sezonluk olarak kiralanmış olan tüm kulüplerin müştereken ve müteselsilen sorumluluğu olduğu, kulüpler tarafından bakım onarım sorumlulukları yerine getirilmez ise, bakım onarımların İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilerek bedellerinin ilgili Kulüplere rücu edileceği ifade edilmiştir.

Görüleceği üzere, yapısal olmayan bakım onarım mahiyetindeki çim bakımına ilişkin sorumluluk, Protokol ve Uyulacak Esaslar ile kulüplere verilmiş iken yapılan incelemelerde; Adana Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün, stadyumun çim bakımını gerçekleştirmek üzere “Yeni Adana Stadyumu Futbol Sahası Çim Saha Malzemeli Bakım İşİ” hizmet alımı ihalesine çıktığı ve 3.886.200 TL'lik ihale bedelinin il müdürlüğü bütçesinden ödendiği, ancak il

müdürlüğünce üstlenilen bu hizmete ilişkin bedelin ilgili kulüplerden talep edilmesine rağmen tahsilinin gerçekleştirilemediği tespit edilmiştir.

Adana İl Müdürlüğü'nün yanı sıra Eskişehir, İzmir ve Kocaeli İl Müdürlüklerinde de uygulamanın bu şekilde olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; sezonluk tahsis edilen stadyumlardaki yapısal olmayan çim bakım hizmetinin, Protokol ve Uyulacak Esaslar'da yer alan hükümler gereği kulüpler tarafından gerçekleştirilmesi gerekirken bu hizmetin neden il müdürlükleri tarafından yerine getirildiğine ilişkin bir açıklama getirilmemiş olup çim bakım hizmeti için ödenen tutarların kulüplerden talep edildiği, ödemeyenler için hukuki süreç başlatıldığı ifade edilmiştir.

Mevzuat çerçevesinde çim bakım hizmetinin öncelikle kulüpler aracılığı ile yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

c) Misafir Takım Tarafından Verilen Zararların İl Müdürlüğünce Karşlanması

Stadyumlardaki tribünlere misafir takım tarafından verilen zararların il müdürlüğü bütçesinden karşılandığı, daha sonra Türkiye Futbol Federasyonu'na yazılan yazılar ile bu zararlar için yapılan masrafların kulüplerden tazmin edilmesinin istendiği ancak tahsilat süreçlerinde sıkıntılar yaşandığı görülmüştür.

Adana İl Müdürlüğü ile ilgili spor kulüpleri arasında Yeni Adana Stadyumunun tahsisine ilişkin yapılan Protokollerin 6'ncı maddesinde; tahsis süresi içinde tesiste meydana gelecek zarar ve hasardan tahsis sahibi kulübün sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde, 2022-2023 Futbol Sezonunda misafir takım tarafından verilen zararlara ilişkin olarak İl Müdürlüğünce 6 adet tutanak tutulduğu, verilen zararların masraflarının İl Müdürlüğünce karşılandığı, ancak sadece iki kulüpten hasar bedelinin tahsil edilebildiği, diğer 4 kulüp tarafından verilen hasarların bedelinin hala ödenmediği, 12.09.2022 tarihli müsabakadaki hasar bedelinin 1 yıl geçmesine rağmen ödenmemiş olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, misafir takım tarafından verilen zararların İl müdürlüğünün sorumluluğunda olmamasına rağmen neden İl Müdürlüğünce karşılandığına ilişkin açıklamaya yer verilmemiş olup, söz konusu zararlar için yapılan masrafların kulüplerden tahsili için hukuki süreç başlatıldığı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen Protokol hükmü çerçevesinde; misafir takımın verdiği zararlara ilişkin giderler İl Müdürlüğünün sorumluluğunda olmayıp söz konusu giderlerin stadyumu tahsisli kullanan kulüp tarafından karşılanması gerekmektedir.

Sonuç olarak; Bakanlık mülkiyetinde bulunan stadyumların tahsis edilmesine ilişkin yapılan protokollerde; ortak giderler, çim bakımı ve hasarların karşılanması gibi konularda iller arasındaki farklı uygulamalar kulüpler arasında eşitsizliğe neden olmaktadır. Dolayısıyla iller arasında uygulama birliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Bakanlık Mülkiyetindeki Stadyumlarda Düzenlenen Futbol Müsabakalarının Bilet Satış Hâsılatından Alınması Gereken Bakanlık Payının Tahakkuk ve/veya Tahsilinin Gerçekleştirilmemesi

Bakanlık mülkiyetindeki stadyumlarda düzenlenen futbol müsabakalarının bilet satış hasılatı üzerinden alınması gereken %7 oranındaki Bakanlık payının tahakkuk işlemlerinin gerçekleştirilmediği, tahakkuku gerçekleştirilen tutarların ise tahsilinin sağlanamadığı görülmüştür.

3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun 14'üncü maddesinde spor müsabakalarından alınacak paylar Bakanlığın gelirleri arasında sayılmıştır. Kanun'un 16'ncı maddesinde müsabakalardan elde edilen hasılatın dağıtımına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmış iken söz konusu hüküm Anayasa Mahkemesinin 30.11.2022 tarihli ve E:2022/103; K:2022/150 sayılı Kararı ile iptal edilmiş ve iptal hükmünün Karar'ın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak 9 ay sonra yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararı üzerine 25.10.2023 tarih ve 7464 sayılı Kanun ile 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'nun 16'ncı maddesi başlığı ile beraber değiştirilmiştir.

3289 sayılı Kanun'un "Müsabaka, yarışma ve gösteri hasılat payı" başlıklı değişik 16'ncı maddesinde;

Gençlik ve Spor Bakanlığı veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka ve yarışmaları ile gösterilerinde, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından her türlü bilet satışından elde edilen net hasılatın yüzde yedisinin

müsabaka, yarışma ve gösteri hasılat payı olarak gençlik ve spor il müdürlüklerinin hesabına yatırılacağı,

Spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından gençlik ve spor il müdürlüklerinin hesabına yatırılan müsabaka, yarışma ve gösteri hasılat payı tutarlarının, ilgili yıl genel bütçesinin (B) işaretli cetveline özel gelir kaydedilmek üzere Gençlik ve Spor Bakanlığı merkez muhasebe birimi nezdindeki özel hesaba aktarılacağı, özel gelir kaydedilen bu tutarların, amatör spor faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla kullanılacağı ve bu maksatla gençlik ve spor il müdürlükleri hesabına aktarılabileceği ifade edilmiştir.

İlgili maddede ayrıca net hasılatın ne şekilde hesaplanacağına dair düzenlemelere yer verilmiş, net hasılat tutarına ilişkin ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin, müsabaka tarihinden itibaren bir hafta içinde ilgili spor kulübü veya spor anonim şirketi tarafından gençlik ve spor il müdürlüğüne verileceği, net hasılat tutarına ilişkin ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin talep edilmesi halinde, Türkiye Futbol Federasyonu dahil ilgili spor federasyonları ile spor federasyonlarınca bilet organizasyonu ile biletlerin basım, satış ve dağıtımına ilişkin olarak yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar tarafından Gençlik ve Spor Bakanlığına verilmesinin zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu düzenleme ile hasılat tutarına ilişkin veri temininde daha önceki yıllarda yaşanan sorunlar da kanun yoluyla çözüme kavuşmuş olmakta ve böylece Bakanlık, net hasılatın ve Bakanlık adına alınacak payın belirlenmesi için ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri talep etmeye yetkili, karşı taraf da bu bilgi ve belgeleri vermekle yükümlü hale gelmiş bulunmaktadır.

Ancak yapılan incelemelerde; anılan kanun değişikliğine rağmen Bakanlığın bu yetkisini (Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri aracılığı ile) kullanmadığı, bilet satış hasılatından doğan paya ilişkin tahakkukun ve dolayısıyla da tahsilatın yapılmadığı tespit edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka, yarışma veya gösterilerinden sonra, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından her türlü bilet satışından elde edilen hasılatla ilişkin kesin bilgilerin ilgili kuruluşlardan temin edilerek yapılacak gerekli hesaplamalar sonrasında ortaya çıkan Bakanlık payının tahakkuk ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

Bunun yanı sıra, bazı illerde hasılatla ilişkin bilgilerin temini için sezon sonunun beklendiği de görülmüştür. 3289 sayılı Kanun'un değişik 16'ncı maddesinde net hasılat tutarına

ilişkin ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin, ilgili müsabaka, yarışma ve gösteri tarihinden itibaren bir hafta içinde ilgili spor kulübü veya spor anonim şirketi tarafından gençlik ve spor il müdürlüğüne verileceği ifade edilmiştir. Kanunda spor kulübü veya spor anonim şirketine gerekli bilgi ve belgeleri verme yükümlülüğü verildiği gibi il müdürlüklerine de bu bilgi ve belgeleri takip ve gerekli işlemleri yapma görevi ve sorumluluğu verilmiştir. Bu sebeple, hasılat bilgilerinin temini ve Bakanlık payının hesaplanması için sezon sonu beklenmemeli, gerçekleştirilen müsabaka sonrasında tahakkuk ve tahsil işlemine başlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulguda yer alan alacakların tahsiline ilişkin olarak il müdürlüklerine gerekli talimatın verilmiş olduğunu ve ilerleyen süreçte konunun özenle takip edileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; Gençlik ve Spor Bakanlığı veya spor federasyonları tarafından düzenlenen ya da izin verilen her türlü spor müsabaka ve yarışmaları ile gösterilerinde, spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından her türlü bilet satışından elde edilen hasılat üzerinden hesaplanan Bakanlık payının kanunda öngörüldüğü şekilde tahakkuk işlemlerinin yapılması, bu tutarların tahsili için gerekli önlemlerin alınarak sürecin etkin bir şekilde işletilmesi ve kanunun ilgili maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları içeren yönetmeliğin çıkarılması gerekmektedir.

BULGU 9: Bakanlığa Ait Olup Tahsisi Yapılan Spor Tesislerinin İsimlerinin Bakanlıktan İzin Alınmadan Değiştirilmesi ve İsim Değişikliği ile Elde Edilen Reklam ve/veya Sponsorluk Geliri Üzerinden Bakanlık Payının Ödenmemesi

Bakanlık/İl müdürlükleri mülkiyetinde olan ve spor kulüplerine tahsisi yapılan spor tesislerinin isimlerinin Bakan Oluru alınmaksızın reklam ve/veya sponsorluk sözleşmesi ile değiştirildiği ve elde edilen gelir üzerinden Bakanlığa ödenmesi gereken %25 oranındaki tutarın tahsil edilmediği görülmüştür.

Bakanlığın mülkiyeti ve/veya kullanımında iken gerçek ve tüzel kişilere kiralanan, sınırlı ayni hak tesis edilen veya bedelsiz olarak devredilen gençlik ve spor tesislerinin adlarına ilişkin usul ve esaslar Spor Genel Müdürlüğü Tesislere Ad Verme Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Spor Genel Müdürlüğü Tesislere Ad Verme Yönetmeliği'nin "Tesis adının değiştirilmesi veya yeni ad ilave edilmesi" başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Genel Müdürlük mülkiyeti veya kullanımında iken gerçek ve tüzel kişilere belirli süreli kiralanan, sınırlı ayni hak tesis edilen veya bedelsiz olarak devir edilen tesislerin adları, Genel Müdürlüğün muvafakati alınmadan değiştirilemez. Bu şekilde devredilen tesislerin adlarının, reklam karşılığı veya sponsorluk kapsamında gerçek ve tüzel kişilerin isim, marka, logo ve benzerleri ile değiştirilmek veya tesis adlarına ilave edilmek istenmesi halinde;

a) Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak,

b) Kira, sınırlı ayni hak tesisi veya bedelsiz olarak devir süresini aşmamak,

c) Elde edilen reklam ve/veya sponsorluk gelirinin %25'inin Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmesi şartıyla,

isim değişikliğine muvafakat verilebilir.” hükmü yer almaktadır.

Yönetmeliğin “Tesislere ad verme veya değiştirilme usulü” başlıklı 9’uncu maddesinde ise; Genel Müdürlük mülkiyeti ve/veya kullanımında bulunan tesislere verilecek adlar ile Genel Müdürlük mülkiyetinde veya kullanımında olup kulüplere, diğer kurum ve kuruluşlara devredilen, kiralanan, sınırlı ayni hak tesis edilen gençlik ve spor tesislerinin adlarının Genel Müdürün teklifi ve Bakanın onayı ile verilebileceği ve değiştirilebileceği ifade edilerek isim değişikliğinin yapılma şekli tarif edilmiştir.

Söz konusu maddeler uyarınca; kiralanan tesisin adının, Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakanın Onayı olmaksızın değiştirilmesi mümkün değildir. Ayrıca tesis adının reklam karşılığı veya sponsorluk kapsamında değiştirilmek istenmesi halinde elde edilen reklam ve/veya sponsorluk gelirinin %25'inin Genel Müdürlüğün bütçesine gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde;

Mevzuata uygun şekilde yapılan isim değişikliklerinin yanısıra isim değişikliğinin sponsorluk sözleşmesi imzalandıktan sonra Bakanlığa bildirildiği ve onayın sonradan alındığı,

Herhangi bir bildirim olmaksızın isim değişikliğinin Bakanlıkça sonradan öğrenildiği ve Yönetmelikte yer alan onay sürecin sonradan başlatıldığı,

Tesisin isim değişikliğinin Bakanlığa bildirilmediği ve Bakanlıkça sonradan da öğrenilmediği dolayısıyla onay süreci olmaksızın tesisin isminin değiştirildiği durumlar olduğu,

Ayrıca spor kulüplerinin yaptıkları anlaşmalar ile tesisin isim değişikliklerinden elde ettikleri reklam ve/veya sponsorluk gelirlerinden alınması gereken tutarların tahakkuk ve tahsilinde de sorunlar yaşandığı ve gelir kaybına sebebiyet verildiği,

tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, isim değişikliği ile elde edilen reklam ve/veya sponsorluk geliri üzerinden hesaplanacak payın ne kadar süre içerisinde Bakanlığa yatırılacağı, payların sözleşme imzalandıktan sonra mı yoksa sözleşme kapsamında kulübe ödeme yapıldıktan sonra mı Bakanlığa gönderileceği, reklam ve/veya sponsorluk sözleşmesinde taksitler halinde Kulübe ödeme yapılmasının öngörüldüğü hallerde Bakanlık payının da taksitler halinde mi yoksa defaten mi alınacağı, onay sürecinin işletilmediği ve Bakanlık payının alınmadığı durumlarda uygulanacak yaptırımlara dair Yönetmelikte düzenleme yapılmasına ihtiyaç olduğu da görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak tesislere ad verme iş ve işlemleri hakkında yönetmelik çalışmalarının başlatılacağı, reklam ve/veya sponsorluk geliri üzerinden alınması gereken Bakanlık payının tahsiline ilişkin il müdürlüklerine gerekli talimatların verilmiş olduğu ve konunun ilerleyen süreçte özenle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; spor tesislerinin adlarının değiştirilmesinde mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalara mahal verilmemesi, Bakan Onayı olmaksızın yetkisiz isim değişikliğine gidilmemesi, aksi durumların tespiti halinde ise gerekli hukuki işlemlerin başlatılması ve isim değişikliği sebebiyle alınması gereken payların tahsilatının sağlanması, ayrıca olası hukuki ihtilafların önüne geçmek ve uygulamada oluşabilecek tereddütlerin giderilmesini sağlamak üzere Yönetmelikte düzenleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Spor Hizmet ve Faaliyetlerinde Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesine İlişkin Verilecek Ödül Miktar ve Tutarlarında Belirsizlik Olması

Spor hizmet ve faaliyetlerinde üstün başarı gösterenlerin ödüllendirilmesine ilişkin mevzuatta, ödül kriteri olarak belirlenen cumhuriyet altını tanımının net olmadığı ve ödüllerin de net olmayan bu tanım üzerinden verildiği, diğer taraftan verilecek ödül tutarının hesabına yönelik yapılan işlemlerde belirsizlik olduğu görülmüştür.

Ulusal ve uluslararası spor hizmet ve faaliyetlerinde üstün başarı gösteren sporculara, spor kulüplerine, teknik direktör ve antrenörlere ödül verilmesi ile nakdi yardım yapılmasına

dair usul ve esaslar, Spor Hizmet ve Faaliyetlerinde Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

İlgili Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde ödül; “*Spor hizmet ve faaliyetlerinde üstün başarı gösteren sporcu, spor kulübü, teknik direktör ve antrenörlere verilecek aynı yardım veya Cumhuriyet Altını karşılığı Türk Lirası*” olarak tanımlanmış ve böylece verilecek ödül miktarlarının belirlenmesinde kriter olarak cumhuriyet altını kullanılmıştır.

Yine Yönetmelik'te; müsabakanın olimpiyat oyunlarda, dünya şampiyonasında veya Avrupa şampiyonasında yapılıp yapılmadığı, müsabakanın kaç yılda bir yapıldığı, müsabakaya kaç sporcunun katıldığı, katılım sağlanan müsabakanın stil, sıklet ve branşının ne olduğu gibi birçok kriterin birlikte değerlendirilmesi sonucu ödül miktarlarının belirleneceğine dair detaylı düzenlemelere yer verilmiştir. Örneğin; Yönetmeliğin 5'inci maddesinde, olimpiyat ve paralimpik oyunlarının ferdi müsabakalarında; birinci olan sporcuya en fazla 1000 adet, ikinci olan sporcuya en fazla 600 adet, üçüncü olan sporcuya en fazla 300 adet Cumhuriyet Altını karşılığı Türk Lirası ödül verilebileceği ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin “Ödüllerin veriliş şekli” başlıklı 22'inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise; ödüllerin ödenmesinde, ödüllerin hak edildiği müsabakanın yapıldığı yılın ilk iş günü İstanbul Altın Borsasında oluşan günlük ağırlıklı ortalama altın fiyatının esas alınacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde, ödül alacak kişiye hak kazandığı cumhuriyet altını adedinin Türk lirası karşılığı üzerinden ödeme yapılacaktır. Bunun için de ödüllerin hak edildiği müsabakanın yapıldığı yılın ilk iş günü İstanbul Altın Borsasında oluşan günlük ağırlıklı ortalama altın fiyatı esas alınarak cumhuriyet altını fiyatı belirlenecek ve belirlenen bu miktar hak edilen adet ile çarpılarak ödeme miktarına ulaşılabilecektir.

Cumhuriyet altınlarına ilişkin düzenlemeler 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 1738 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'nda yapılmıştır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 106'ncı maddesi ile Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü, Cumhuriyet altın sikkeleri ile Cumhuriyet ziynet altınlarını basmak ve satmak ile yetkili ve görevli kılınmıştır. Dolayısıyla cumhuriyet altınları sadece Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen altınlar olup Cumhuriyet altınlarına ilişkin standartlar ise 01.08.1951 tarih ve 1738 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile belirlenmiştir.

Mezkûr Karar'a göre; Cumhuriyet altınları, sikke ve ziynet olmak üzere iki grupta, beşlik, ikibuçukluk, birlik, yarımlik ve çeyreklik olmak üzere beşer çeşitten toplam 10 farklı çap ve ağırlıkta üretilmekte olup Cumhuriyet Altınlarının tümü 22 ayardır. (916,6 milyem). Birlik Sikke Altın 7,216 gram, birlik Ziynet Altını 7,016 gramdır. Diğer sikke ve ziynet altınların ağırlıkları da bu ölçüye göre belirlenmektedir.

Görüleceği üzere ilgili mevzuatta cumhuriyet altını öncelikle sikke ve ziynet olmak üzere iki gruba ayrılmış ve cumhuriyet altınının gruplar itibarıyla farklı büyüklük ve ağırlıklarda olacağı ifade edilmiştir.

Ancak yapılan incelemelerde; Spor Hizmet ve Faaliyetlerinde Üstün Başarı Gösterenlerin Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'te cumhuriyet altını ile ilgili olarak Darphane mevzuatında öngörüldüğü şekilde detaylı bir tanımlamaya gidilmeyip genel bir cumhuriyet altını ifadesine yer verildiği tespit edilmiştir. Uygulamada ise birlik cumhuriyet sikke altın üzerinden hesaplama yapılarak ödeme yapıldığı görülmüştür.

Yine yapılan incelemelerde ödül tutarının hesabına yönelik yapılan işlemlerde de belirsizlik olduğu, Bakanlıkça, altının ayarı göz önünde bulundurularak 150 adet cumhuriyet altınının 1 kg altın ağırlığında olduğu üzerinden bir değerlendirme yapıp 1 adet cumhuriyet altın fiyatına Borsa İstanbul'da belirlenen 1 kg altın fiyatının 150'ye bölünmesi suretiyle ulaşıldığı ve bulunan değer o yıl yapılan müsabakalarda yıl boyunca kullanıldığı anlaşılmıştır.

2023 yılı içerisinde yaklaşık 48 bin adet cumhuriyet altını karşılığı TL tutarı, spor hizmet ve faaliyetlerinde üstün başarı gösterenlere ödül olarak dağıtılmıştır. Ancak Bakanlık tarafından ödül tutarının hesabına yönelik yapılan uygulamada, cumhuriyet altınının içerisindeki metal oranlarının ne olduğuna dair sağlıklı bir veri kullanılmadığı, yaklaşık bir değer üzerinden hesaplama yapıldığı, cumhuriyet altınlarına ilişkin standartların belirlendiği 1738 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'nda yer alan hükümler çerçevesinde yapılacak hesaplama ile Bakanlık tarafından yapılan hesaplama arasında bir fark olduğu da görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta, bulguda bahsi geçen yönetmelikte altın tanımı ile ödemeye esas hesaplama şekline ilişkin net bir düzenlemenin yer almasını sağlamak üzere değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmaların yürütülmekte olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; altın tanımında ve ödeme usulünde yer alan belirsizlikler nedeniyle ödenen tutarların doğruluğu tartışmalı hale gelmektedir. Bu risklerin önüne geçmek için Yönetmelik'te düzenleme yapılarak ödüllerde ödeme kriteri olarak kullanılan cumhuriyet altın

tanımının ve ödemeye esas hesaplamasının ne şekilde yapılacağına net bir şekilde tarif edilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'nun Öngördüğü İkincil Mevzuat Düzenlemelerinin Yapılmaması

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'nun öngördüğü doğrudan ya da dolaylı şekilde mali sonuç doğuracak ikincil mevzuat düzenlemelerinin yapılmadığı ve bu durumun iç kontrollerin etkin kurulmaması ya da etkin çalışmaması sonucu kontrol riskine yol açtığı görülmüştür.

Spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve spor federasyonlarının kuruluşu, organları, üst kuruluş oluşturmaları, gelir ve giderleri, bütçe ve harcama esasları, görev, yetki ve sorumlulukları, denetimleri, bunlara yapılacak her türlü yardımın şekil ve şartları ile bunlara ilişkin diğer hususlar 22.04.2022 tarih ve 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Mezkûr Kanun ile genel bir çerçeve çizilmekte, kanunda yer verilen birtakım uygulamalar için ise ikincil mevzuatta düzenleme yapılması öngörülmektedir. Kanunun uygulamasının daha sağlıklı bir şekilde yapılması, kaynakların verimli kullanılması ve yapılan işlemlere rehberlik ve denetim sağlanması için Bakanlık tarafından birtakım düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Kanun'da mali disiplin, harcamalarda rasyonellik, güvenilirlik, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanması suretiyle spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve spor federasyonlarının ekonomik ve finansal imkanlarının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için de denk bütçe sistemine geçilmesi, borçlanmaya ilişkin düzenleme ve sınırlamalar getirilmesi, bütçe ve harcama ilkelerinin uygulamaya konulması, kontrol ve denetime ilişkin hükümler getirilmesi gibi düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca, getirilen yeni kurallara ve sınırlamalara uyulmasını sağlamak ve yaşanabilecek suiistimalleri engellemek amacıyla hukuki ve cezai sorumluluklara ilişkin birtakım düzenlemeler de Kanun'da yer almıştır.

Kanun'da belirtilen idari yaptırımlara karar vermeye Bakanlığın yetkili olduğu, Kanun'da tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlara ilişkin delil veya emarelerin tespiti hâlinde Bakanlığın, doğrudan Cumhuriyet başsavcılığına başvuruda bulunabileceği de ifade edilmiştir. Dolayısıyla Bakanlığın Kanun'da yer alan hukuki ve cezai yaptırımlara ilişkin işlem tesis edilmesini sağlaması ve spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve spor federasyonlarının Kanun

hükümlerine uymasını sağlaması ancak Bakanlığın spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve spor federasyonları üzerindeki denetim ve kontrol işlevini tam olarak yerine getirebilmesi ile mümkün olacaktır. Bu fonksiyonun hayata geçirilmesi ise Kanun'un çıkarılacak olan alt mevzuatları ile birlikte uygulanması ile olacaktır.

Kanun'da öngörülmüş olmakla birlikte henüz hazırlanmayan, doğrudan ya da dolaylı olarak kamu kaynaklarının kullanımını etkileyip mali sonuç doğuran ikincil mevzuata aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 4: 7405 sayılı Kanun'un İkincil Mevzuat Düzenlemesine İlişkin Hükümleri

	İlgili Madde	Yapılması gereken düzenleme
1	Madde 10/2	Tüm kamu kurum ve kuruluşlarının spor salonları, sahaları ve tesislerinin verimli kullanılması ile bu tesislerden spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin bir program dâhilinde ortaklaşa yararlanmalarına ilişkin usul ve esaslar
2	Madde 11/5	Spor kulüplerinin kamu yararına çalışma statüsünün kazanılması ve kaybedilmesine ilişkin yönetmelik
3	Madde 13/9	Spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve üst kuruluşların denetimi ve beyanname düzenlenmesine ilişkin yönetmelik
4	Madde 13/6	Spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve üst kuruluşların denetimlerinde bilirkişinin görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar
5	Madde 21/5	Spor kulüplerine, spor anonim şirketlerine ve üst kuruluşlara yardımda bulunulmasına ilişkin yönetmelik
6	Madde 42/6	Spor federasyonlarında Bakanlık tarafından yapılacak denetim, inceleme ve soruşturmanın usul ve esaslarına ilişkin yönetmelikle belirlenir.

Kanun'un 10'uncu maddesinde; Bakanlığın, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının spor salonları, sahaları ve tesislerinin verimli kullanılması ile bu tesislerden spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin bir program dâhilinde ortaklaşa yararlanabilmeleri için gerekli tedbirleri alacağı ve buna ilişkin usul ve esasların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Bakanlık tarafından belirleneceği,

11'inci maddesinde; kamu yararına çalışan spor kulüplerinin ne şekilde belirleneceğine dair hükümlere yer verilerek kamu yararına çalışma statüsünün kazanılma ve kaybedilmesine ilişkin diğer hususların Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği,

13'üncü maddesinde; spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve üst kuruluşların idari ve mali her türlü işlem ve faaliyetlerinin Bakanlık tarafından denetleneceği, spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerinin, gelir ve gider işlemlerinin sonuçlarını ve kâr-zarar ve bilanço hesaplarını düzenleyecekleri beyanname ile her yıl hesap dönemi bitiminden itibaren üç ay içinde Bakanlığa vermekle yükümlü oldukları, denetim sırasında uzmanlık veya teknik bilgi gerektiren durumlarda denetim elemanının talebi üzerine Bakanlık tarafından bilirkişi

---

görevlendirilebileceği, denetim, beyanname düzenlenmesi ve bilirkişi görevlendirmesine ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği,

21'inci maddesinde, Bakanlığın; altyapı ve sporun gelişimine ilişkin konularda spor kulüplerine, spor anonim şirketlerine ve üst kuruluşlara yapacağı yardıma ilişkin esaslar, yardımın şekli ve yardımda göz önünde bulundurulabilecek unsurlar düzenlenerek yapılacak yardımlara ilişkin diğer usul ve esasların ise Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği,

42'nci maddesinde; spor federasyonlarının her türlü iş ve işlemleri ile harcamalarının denetimi, incelemesi ve soruşturmasının Bakan tarafından görevlendirilecek denetim elemanlarınca yapılacağı ve Bakanlık tarafından yapılacak denetim, inceleme ve soruşturmanın usul ve esaslarının yine Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği,

hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un 11'inci maddesinde yer verilen "kamu yararına çalışan spor kulübü statüsü kazanılması" hususunun doğuracağı en önemli sonuç, 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile diğer kanunlarda düzenlenen kamu yararına çalışan derneklere sağlanan haklardan yararlanılmasıdır. Dolayısıyla bu statünün kazanılması ve kaybedilmesi faydalanıcısına önemli fayda ve imkanlar sağlamakta, doğrudan ya da dolaylı şekilde devlet bütçesini etkileyecek sonuçlar da doğurmaktadır. Bu bakımdan kamu yararına çalışma statüsünün kazanılması ve kaybedilmesine ilişkin diğer hususlar hakkında düzenleme yapılması, haksız fayda sağlanmasının önüne geçilmesi ve kamu yararı açısından önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, spor kulüplerine yapılacak yardımların objektif ve ölçülebilir kriterler çerçevesinde yapılması, bununla birlikte yapılacak yardımlara yönelik etkin bir denetim mekanizmasının hayata geçirilmesini sağlamak üzere, Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslara ilişkin düzenlemenin Bakanlıkça yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta, bulguda bahsi geçen yönetmeliklere ilişkin çalışmaların devam ettiği ifade edilmiş olup henüz yayımlanmış bir yönetmelik bulunmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak; 7405 sayılı Kanun'un amaçlarına tam olarak hizmet edebilmek, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını önleyecek riskleri bertaraf edecek etkin bir kontrol

ortamının oluşmasını sağlamak üzere Kanun'un öngördüğü ikincil mevzuat düzenlemelerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: Eğitim Yönetim Sistemi Kapsamında Çalıştırılan Personelin Sigortalılık İşlemlerinde Hatalı Uygulamalar Bulunması

Eğitim Yönetim Sistemi (EYS) kapsamında ek ders görevi verilen ve sigortalılık işlemleri il müdürlükleri tarafından yürütülen personelin sigortalılıklarına ilişkin gün hesaplamalarının hatalı yapıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Ders görevi" başlıklı 89'uncu maddesinde; her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebileceği hüküm altına alınmış, aynı maddede ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususların Cumhurbaşkanı kararı ile tespit olunacağı ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, 13 Ağustos 2021 tarih ve 31567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde düzenlenen eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde ders vermek üzere görevlendirilen eğitim görevlilerinin nitelikleri, ücretle okutacakları haftalık ders saati sayısı ve diğer hususlarla ilgili usul ve esasları düzenlemek üzere Gençlik ve Spor Bakanlığı Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar Hakkında Karar yürürlüğe konulmuştur.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun "Prime esas kazançlar" başlıklı 80'inci maddesinde; bu Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançlarının ne şekilde belirleneceğine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir.

Söz konusu maddenin birinci fıkrasının (h) bendinde; sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayılarının, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını göstereceği, ancak, işveren ve sigortalı arasında kısmî süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısının, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre

hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacağı ve bu şekildeki hesaplamada gün kesirlerinin bir gün kabul edileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde ise; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılanlara münhasır olmak üzere ayrıca düzenlemeye gidilmiş ve bu şekilde ek ders görevi verilenlerin prim ödeme gün sayısının 30 günü aşmamak kaydıyla, bir takvim ayı içerisinde hak kazandıkları brüt ek ders ücreti toplam tutarının, prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi sonucu bulunacağı ve bu şekilde yapılacak hesaplamalarda tam sayıdan sonraki küsuratların dikkate alınmayacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, sigortalılık işlemleri il müdürlükleri tarafından yürütülen ve EYS kapsamında ek ders görevi verilen ve ders başına ücret alan personelin sigortalılık gün sayılarının, o ay girdikleri ek dersler karşılığında almaya hak kazandıkları ek ders ücretinin prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi suretiyle bulunduğu tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında yapıldığı anlaşılan bu hesaplama, ilgili kişilerin sigortalılık gün sayılarının mevzuatta öngörülenden farklı olarak belirlenmesine ve Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesinde hataya sebep olmaktadır.

Oysaki yukarıda da belirtildiği üzere, 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamındaki hesaplama, sadece kendilerine Millî Eğitim Bakanlığınca ek ders görevi verilen uzman ve usta öğretmenler için geçerlidir. Dolayısıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde EYS kapsamında ek ders görevi verilenlerin sigortalılıklarına ilişkin gün hesabının, 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine göre yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, EYS çerçevesinde düzenlenen eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerde verilen derslerin yaygın eğitim kapsamında değerlendirildiği ve sigortalılık gün hesaplamalarının Millî Eğitim Bakanlığınca ek ders görevi verilen uzman ve usta öğretmenler için yapılan hesaplama göre yapıldığı belirtilmiştir. Ancak 5510 sayılı Kanun'un 80'inci maddesinin (j) bendi, Milli Eğitim Bakanlığı özelinde getirilmiş bir düzenleme olup Gençlik ve Spor Bakanlığında bu hüküm doğrultusunda işlem tesis edilmesi mevzuata uygun değildir. Bakanlıktaki mevcut uygulamanın mevzuata uygun hale getirilmesi ve olası hak

kayıplarının önlenmesi açısından Sosyal Güvenlik Kurumu ile koordineli olarak mevzuat düzenlemesi yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak; Bakanlık bünyesinde EYS kapsamında ek ders görevi verilenlerin sigortalılıklarına ilişkin gün hesabının, 5510 sayılı Kanun'un (j) bendi kapsamında yapılabilmesi için gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılması ya da söz konusu hesaplamanın mevzuat gerekliliklerine uygun olarak, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanunu'na göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle yapılması gerekmektedir.

BULGU 13: Revize Projeler Kapsamında Belirlenen Yeni İş Kalemlerinin Yeni Birim Fiyatlarının Şartnamedeki Süre İçerisinde Belirlenmemesi

Bakanlık tarafından ihale edilen yapım işi ihalelerinde, revize edilen projeler nedeniyle ihale dokümanında ve teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemleri ile sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlere yönelik yeni birim fiyatların mevzuatta belirlenen süre içerisinde tespit edilmediği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinde;

İşin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedellerinin yüklenici ile birlikte hangi usuller çerçevesinde belirleneceğine yönelik düzenlemelere yer verilmiş,

Seçilen usul çerçevesinde tespit edilen yeni birim fiyata ilişkin düzenlenen tutanağın idarenin onayına sunulacağı ve otuz gün zarfında idarece onaylanarak geçerli olacağı,

Yeni fiyat tespitinde yüklenici ile uyuşmazlık ise fiyat tutanağının idare tarafından onaylanmaksızın, taraflarca anlaşmazlık tutanağı düzenleneceği ve anlaşmazlığın idare tarafından on gün içerisinde Yüksek Fen Kurulunca belirlenen usul ve esaslara uygun olarak anılan Kurula intikal ettirileceği, Yüksek Fen Kurulu tarafından tespit edilen fiyatın iki tarafça kabulünün zorunlu olduğu,

Yüklenicinin, fiyat uyuşmazlığı hakkındaki Yüksek Fen Kurulu kararını beklemeden idare tarafından tespit edilmiş fiyat üzerinden işe devam etmek zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde; ihalelerde yeni birim fiyatların tespit edilmediği, hak edişlerin yeni iş kalemlerine göre ödenmeyip ilk projeye göre yapılmaya devam edildiği ve işin sonunda as-built projeler hazırlandıktan sonra kesin hak edişte ödemelerin düzeltildiği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin yukarıda yer verilen 22'nci maddesi hükümleri gereğince, yeni birim fiyatların belirlenen süre içerisinde tespit edilmesi ve anlaşmazlık halinde Yüksek Fen Kuruluna başvuru yapılarak sürecin sonuçlandırılması gerekmektedir. Aksi halde geçici kabulden sonra belirlenen yeni birim fiyatların vazgeçilen imalattan daha düşük bedele sahip olması halinde idarenin bütçesinden yükleniciye nakit aktarımı söz konusu olacaktır. Bu durumda idare daha fazla nakit değerlendirme imkanından mahrum kalacaktır.

Mezkûr Şartname'nin "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi" başlıklı 21'inci maddesinde; iş artışının zorunlu olması halinde anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin %10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise %20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde artışa konu işin aynı yükleniciye yaptırılacağı,

"Kesin hak ediş raporu ve hesap kesilmesi" başlıklı 40'inci maddesinin on birinci fıkrasında ise; hesap kesme işlemi sonucunda, yüklenici idareye borçlu kaldığı takdirde borcun genel hükümlere göre tahsil edileceği belirtilmiştir.

Buna göre, yeni birim fiyatın zamanında hesaplanması; Şartname'nin 21'inci maddesinde yer alan sınıra uygun hareket edilip edilmediğinin tespit edilebilmesi açısından önem arz ettiği gibi, genel hükümler çerçevesinde planlanan tahsil süresi nedeniyle Bakanlığın zor durumda bırakılmaması ve yükleniciye fazla ödeme yapılmayarak bu süre içerisinde nakit varlığından mahrum kalınmamasına da katkı sağlayacaktır.

Diğer taraftan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 52.1'inci maddesinde; birim fiyatlı işlerde herhangi bir iş kaleminin miktarında, işin devamı sırasında sözleşmesinde yer alan iş kalemi için sözleşmede belirtilen iş kalemi miktarında; yeni fiyatla sözleşmeye dahil edilen iş kalemi için ise yeni fiyat oluşturulurken projesine göre tespit edilip idare tarafından onaylanan iş kalemi miktarında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi ve bu toplam artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin %1'ini geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyatın revize edileceği ve bu iş kaleminin %20 artışı aşan kısmına

revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla revize birim fiyatın tespit edilebilmesi açısından da yeni birim fiyatların zamanında belirlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, mukayeseli maliyet çalışmalarının ve buna bağlı olarak yeni birim fiyat tespitlerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21'inci ve 22'nci madde hükümlerine göre yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bulgu konusu husus, yeni birim fiyatların Şartname'de yer alan hususlara göre doğru belirlenip belirlenmediği ile ilgili olmayıp revize proje değişiklikleri kapsamında yeni birim fiyatların belirlenen süre içerisinde tespit edilmemesinden kaynaklı oluşabilecek risklere ilişkindir. Dolayısıyla kamu idaresi cevabında, bulguda yer verilen tespitlere ilişkin herhangi bir işlem tesis edileceğine dair açıklamaya yer verilmemiş ve bulgu konusu husus karşılanamamıştır.

Açıklanan nedenlerle, iş yapım aşamasında sözleşmede belirtilen imalat miktarlarında artış ve azalış olması, öngörülemeyen durumlar sebebiyle daha önce sözleşmede belirtilmemiş yeni imalat kalemlerinin eklenmesi, değişiklikler dolayısıyla bazı iş kalemlerinin yapımından vazgeçilmesi durumlarında mukayeseli maliyet çalışmasının tamamlanarak yeni birim fiyatların tespit edilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 14: Bakım Onarım İşlerinde Uygulama Projesi Olmadığı Halde Anahtar Teslimi Götürü Bedel İhale Yapılması

Uygulama projeleri bulunmayan bakım onarım işlerinin anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarece uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; yapım işlerinde uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı, uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılmasının zorunlu olduğu ancak, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği, bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımları için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarında ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İdarece uyulması zorunlu hususlar" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde de benzer düzenlemelere yer verilerek

yapım işlerinde uygulama projesi olmadan ihaleye çıkılamayacağı, uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılmasının zorunlu olduğu ancak her türlü onarım işleri ile mevzuatta sayılan nedenlerle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan işlerde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde uygulama projesi; belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği proje, kesin proje ise; belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre, mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği proje olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde uygulama projeleri; bir yapının inşa edilebilmesi için ilgili mevzuata göre hazırlanan, gerekli detay, hesap ve raporları ile bütün olan mimari, statik, elektrik ve mekanik tesisat projeleri olarak tanımlanmıştır.

Buna göre; bir projenin uygulama projesi olarak kabul edilebilmesi için mimari, statik, elektrik ve mekanik olarak tüm detayları en ince ayrıntısıyla içermesi gerekmektedir.

Diğer taraftan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme türleri" başlıklı 6'ncı maddesinde;

Yapım işlerinde; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için isteklinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşme,

Yine yapım işlerinde, ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme düzenleneceği belirtilmiş,

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde anahtar teslimi götürü bedel sözleşme; uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenicinin teklif ettiği toplam bedel üzerinden yapılan sözleşme, birim fiyat sözleşme ise; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine dayalı olarak idarelerce hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile yüklenici tarafından bu iş kalemleri için teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan tutarların toplamı üzerinden yapılan sözleşme olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; uygulama projesi olan işlerin anahtar teslimi götürü bedel usul ile ihale edilmesi mecburidir. Uygulama projesi

hazırlanamayan bakım onarım işlerinde ise kesin projeler üzerinden birim fiyat sözleşmelerle ihaleye çıkılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, uygulama projesi olmayan ve uygulama projesi niteliğinde değerlendirilemeyecek projeler üzerinden anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeler imzalandığı tespit edilmiştir.

Onarım/tadilat işlerinde özellikle kırım ve söküm işlerinin yoğun olduğu detaylı iş kalemlerinde ortaya çıkabilecek sorunları önceden kestirebilmek ve bu işlerde tüm detayları ele alıp doğru uygulama projeleri hazırlamak pek mümkün olmamaktadır. Bu durum bakım onarım işlerinde uygulama projeleri ile yapılan işler arasında büyük uyumsuzluklara neden olmaktadır.

Projenin tatbiki aşamasında öngörülemeyen işler düşünüldüğünde karşılaşılan sorunları en aza indirmek amacıyla kesin projeler doğrultusunda mukayeseli keşiflerin birim fiyat teklif cetveli üzerinden yapılması yükleniciler ve idareler arasındaki anlaşmazlıkların çözümü noktasında önem arz etmektedir.

Ayrıca anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen bakım onarım işlerinde öngörülemeyen hususların varlığı bilinemediğinden yükleniciler tutarlı tekliflerde bulunamamaktadır. Nitekim yaklaşık maliyet, sunulan teklifler ve işin tamamlanma tutarı arasındaki farklılıklar bunu göstermektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerince yapılacak olan bakım onarım işlerinde, yürürlükte olan mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilmesi için gerekli uyarıların yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bakım onarım işlerinde kesin projeler üzerinden birim fiyat teklif usulü ile ihaleye çıkılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bakanlık Mülkiyetindeki Stadyumlarda Düzenlenen Futbol Müsabakalarının Bilet Satış Hâsılatından Alınması Gereken Bakanlık Payının Tahakkuk ve/veya Tahsilinin Gerçekleştirilmemesi	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Konu ile ilgili yasal düzenleme yapılmış ancak ikincil mevzuat düzenlemesine gidilmemiştir.
Spor Kulüplerinin Bakanlık ile İmzalamış Olduğu Sulh ve Kira Sözleşmesi Hükümlerine Uymamaları ve Sözleşmelerde Belirtilen Yaptırımların Bakanlık Tarafından Uygulanmaması	2022	Yerine Getirilmedi	